

TỔ CHỨC TRÒ CHƠI HỌC TẬP THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH TRONG DẠY HỌC MÔN ĐỊA LÍ LỚP 11

Phan Tấn Hùng

Trường Trung học phổ thông Nam Kỳ Khởi Nghĩa, Thành phố Hồ Chí Minh
Email: phantanhung1989@gmail.com

Article History

Received: 18/4/2020

Accepted: 06/5/2020

Published: 25/5/2020

Keywords

games, learning games, geographic games, game in teaching Geography.

ABSTRACT

In order to teach in the direction of capacity development, since 2014, the Education sector has made many innovations in form and method of teaching to develop student competencies such as cooperative teaching, problem solving teaching, project learning or organizing experiential activities. Learning through games is one of teaching methods to promote students' activeness, initiative and creativity. Through learning games, students can develop many general competencies and subject specific competencies such as: collaborative competence, problem solving competence, ability to apply knowledge and use geographical learning facilities. In this paper, we study the method of organizing learning games in grade 11 Geography teaching to improve teaching effectiveness and develop student competencies.

1. Mở đầu

Trò chơi là hoạt động rất quen thuộc, gần gũi và thích thú đối với học sinh (HS), nhất là HS phổ thông. Trò chơi chứa đựng chủ đề, nội dung nhất định mà người tham gia phải tuân thủ. Trò chơi vừa mang tính chất vui chơi, giải trí, đồng thời cũng có ý nghĩa giáo dục, giáo dục cho HS. Theo A.X. Macarenco: “Trò chơi có một ý nghĩa quan trọng trong đời sống trẻ. Trong khi trẻ chơi như thế nào thì sau này khi lớn lên, trong công tác trẻ phần lớn sẽ như thế ấy” (dẫn theo Nguyễn Thị Hòa, 2008, tr 15). Tổ chức trò chơi học tập (TCHT) là một phương pháp dạy học tích cực đã được nhiều giáo viên (GV) vận dụng vào hoạt động dạy học, giúp HS lĩnh hội kiến thức nhẹ nhàng, nhưng lại được HS tiếp nhận một cách hứng thú, vui vẻ, thoải mái, làm cho chất lượng dạy học được nâng cao. Đồng thời, thông qua hoạt động, trò chơi có thể phát triển ở HS các năng lực hợp tác, giải quyết vấn đề, vận dụng kiến thức, sử dụng công nghệ thông tin và sáng tạo...

Chương trình Địa lí 11 THPT đề cập đến các nội dung về: địa lí tự nhiên, dân cư, kinh tế, xã hội của các khu vực, các quốc gia trên thế giới... rất thuận lợi để tổ chức các TCHT trong dạy học Địa lí. TCHT sẽ giúp HS hứng thú học tập, tiếp thu kiến thức dễ dàng và tạo được cơ hội để các em vận dụng kiến thức để giải quyết các bài tập, bài thực hành, giải quyết những vấn đề liên quan đến thực tế, lấy thực tế để giải quyết các nội dung bài học... nâng cao được hiệu quả học tập và phát triển các năng lực cho HS. Vì vậy, bài viết tập trung nghiên cứu phương pháp tổ chức các TCHT trong dạy học Địa lí lớp 11 nhằm nâng cao hiệu quả dạy học và phát triển năng lực HS.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Khái niệm và các loại trò chơi học tập

2.1.1. Khái niệm trò chơi học tập

TCHT được các nhà lí luận dạy học nghiên cứu và cho rằng: tất cả những trò chơi gắn với việc dạy học (phương pháp, hình thức tổ chức và luyện tập không tính đến nội dung và tính chất của trò chơi) đều được gọi là TCHT. TCHT thực chất là một trò chơi có định hướng đối với sự phát triển trí tuệ của trẻ. Tuy nhiên, vẫn có nhiều quan niệm khác nhau, như: E.I. Chikhieva quan niệm: “Trò chơi được gọi là TCHT hay trò chơi dạy học là vì trò chơi đó gắn liền với một mục đích dạy học nhất định và đòi hỏi cần phải có tài liệu dạy học phù hợp kèm theo” (dẫn theo Nguyễn Kim Chuyên, 2012, tr 2); P.G. Xamarucova cho rằng, loại trò chơi được xem là TCHT “là những trò chơi có nhiệm vụ chủ yếu là giáo dục và phát triển trí tuệ cho trẻ em” (dẫn theo Nguyễn Kim Chuyên, 2012, tr 2); theo Đinh Văn Vang, TCHT “là loại trò chơi có luật thường do người lớn nghĩ ra cho trẻ chơi. Đó là loại trò chơi đòi hỏi trẻ phải thực hiện một quá trình hoạt động trí tuệ để giải quyết nhiệm vụ học tập được đặt ra như nhiệm vụ chơi, qua đó mà trí tuệ trẻ phát triển” (dẫn theo Trần Thị Chinh, 2018, tr 15); hay “TCHT là trò chơi có luật và nội dung cho trước, hướng đến sự mở rộng, chính xác hóa, hệ thống hóa các biểu tượng đã có, nhằm phát triển các năng lực trí tuệ cho trẻ, trong đó có nội dung học tập được kết hợp với hình thức chơi” (Lê Thị Thanh Sang, 2018, tr 12).

Mỗi trò chơi đều có những nét đặc sắc riêng và có tác dụng nhất định đối với sự hình thành, phát triển tâm lí, nhân cách, trí tuệ của người học và mỗi trò chơi lại có những lợi thế riêng trong việc giáo dục HS. Tuy có nhiều loại hình trò chơi, nhưng các trò chơi đều có cấu trúc chung đó là: mục đích chơi, hành động chơi, luật chơi, đối tượng chơi, các quá trình, tình huống và quan hệ. Các nhiệm vụ, quy tắc, luật chơi và các mối quan hệ trong TCHT được tổ chức tương đối chặt chẽ trong khuôn khổ cho phép của các nhiệm vụ dạy học và được định hướng trước ở mục tiêu, nội dung học tập khi triển khai thực hiện. TCHT được các GV và người lớn sáng tạo ra, sử dụng dựa trên những yêu cầu của lí luận dạy học, đặc biệt là của lí luận dạy học các môn học cụ thể; chúng là một trong những hoạt động giáo dục không tuân theo bài bản cứng nhắc mà được tổ chức linh hoạt, phù hợp với nội dung bài dạy và góp phần làm cho tiết học thêm sinh động, thu hút HS chú tâm vào bài học.

2.1.2. Các loại trò chơi học tập

Xét theo bản chất tâm - sinh lí, trò chơi có những loại hình cơ bản như: chơi đơn độc, chơi song song, chơi hội, chơi hợp tác, chơi chức năng, chơi kiến tạo, chơi tự do, chơi có nghi thức, chơi sao chép lại mẫu, chơi có liên hệ, chơi sáng tạo... chúng tỏ loại hình trò chơi rất đa dạng. Trong dạy học, để định hướng mục tiêu giáo dục, rèn luyện cho HS, việc phân loại TCHT chủ yếu dựa vào chức năng của trò chơi và thường được chia thành 3 nhóm:

- *Nhóm trò chơi phát triển nhận thức*: là những trò chơi đòi hỏi người tham gia phải sử dụng các chức năng nhận thức, nỗ lực nhận thức, thực hiện các hành vi và hành động nhận thức để thực hiện và hoàn thành việc chơi; qua đó, cải thiện và phát triển trí tuệ và khả năng tư duy của mình. Nhóm trò chơi phát triển nhận thức lại được phân thành một số nhóm nhỏ: + *Các trò chơi phát triển cảm giác và tri giác*: các trò chơi xếp hình, trò chơi nhận dạng các đồ vật, con vật, trò chơi nghe và nhận dạng âm thanh...; + *Các trò chơi phát triển và rèn luyện trí nhớ*: trò chơi kể và tiếp nối các từ ngữ, đồ vật, con vật... trò chơi nhắc lại âm, nhận lại các hình, nhớ lại dãy số, số lượng...; + *Các trò chơi phát triển trí tưởng tượng, tư duy*: chơi cờ, các trò chơi xây dựng, lắp ghép mô hình, trò chơi đóng vai, đóng kịch, trò chơi thi giải đố, tính toán, trò chơi khoa học vui...

- *Nhóm trò chơi phát triển các giá trị*: là những trò chơi phát triển các giá trị văn hoá, xã hội, chính trị, pháp luật hoặc các giá trị về đạo đức, thẩm mỹ... kích thích thái độ, tình cảm tích cực, khuyến khích sự phát triển các phẩm chất cá nhân của HS, như: trò chơi thi nấu cơm, thi kéo co, thi hát đối đáp...

- *Nhóm trò chơi phát triển vận động*: là trò chơi có nội dung chủ yếu là vận động, đòi hỏi người chơi phải vận động tuân thủ theo luật hay quy tắc nhất định, nhằm phát triển khả năng vận động, sự nhanh nhẹn, khéo léo của HS. Loại trò chơi này đối với mỗi lứa tuổi, mỗi cấp học có khác nhau để phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí của HS (Nguyễn Ánh Tuyết, 2000).

Trong dạy học Địa lí lớp 11, dựa vào mục đích của TCHT, chúng tôi chia ra làm 4 nhóm trò chơi, cụ thể: + *Nhóm trò chơi khởi động*: sử dụng trò chơi để giới thiệu bài học, thu hút HS hướng vào bài học và tạo hứng thú cho HS (các trò chơi khởi động, đuổi hình bắt chữ, ô chữ...); + *Nhóm trò chơi tìm hiểu kiến thức mới*: mục đích để HS tích cực tìm tòi, phát hiện kiến thức của bài, HS chủ động tham gia vào bài học, phát triển các kĩ năng xử lí tình huống, mạnh dạn, tự tin trước đám đông, các năng lực hợp tác, giải quyết vấn đề, xử lí tình huống... (trò chơi đóng vai, phòng tranh, triển lãm mô hình...); + *Nhóm trò chơi vận dụng kiến thức*: mục đích giúp HS có thể vận dụng những kiến thức đã học để giải quyết các vấn đề của bài học, bài tập, những vấn đề thực tế; đồng thời rèn luyện khả năng tư duy, khả năng phản ứng nhanh, khả năng diễn đạt, tạo không khí vui tươi và tinh thần học tập tích cực (trò chơi hiểu ý đồng đội, vòng quay may mắn...); + *Nhóm trò chơi ôn tập và củng cố kiến thức*: tạo sân chơi học tập, giúp HS củng cố lại kiến thức bài học nhưng không căng thẳng và mệt mỏi sau khi học xong bài học, rèn trí nhớ và khả năng tư duy giúp các em khắc sâu kiến thức (rung chuông vàng, nhanh như chớp, hỏi nhanh đáp nhanh...).

2.2. Quy trình thiết kế trò chơi học tập và phương pháp tổ chức trò chơi trong dạy học môn Địa lí lớp 11

2.2.1. Quy trình thiết kế trò chơi học tập

Bước 1. Chuẩn bị trò chơi:

- *Nghiên cứu tài liệu*: GV cần nghiên cứu các nguồn tài liệu sách giáo khoa, sách GV, báo, tạp chí... để định hướng trước TCHT này sẽ phục vụ cho nội dung nào trong bài, tìm hiểu được cách thức tổ chức trò chơi như thế nào; từ đó giúp tiết học đạt được hiệu quả tốt nhất.

- *Tìm hiểu kiến thức, kinh nghiệm của HS*: GV cần tìm hiểu HS đã học và tích lũy được những mảng kiến thức nào, yếu ở nội dung kiến thức nào, hoặc cần nâng cao, mở rộng kiến thức nào; từ đó lựa chọn trò chơi phù hợp với mức độ kiến thức của các em.

- *Nghiên cứu thực tế*: GV cần biết rõ những điều kiện cơ sở vật chất của nhà trường, của lớp học, không gian tổ chức TCHT, những đồ dùng học tập sẵn có hoặc tự làm ra các vật dụng cần thiết phục vụ cho việc tổ chức TCHT.

Bước 2. Lựa chọn trò chơi, xác định mục tiêu của trò chơi và thời điểm tổ chức:

- Sau khi đã chuẩn bị trò chơi, GV phải lựa chọn một trò chơi để tổ chức cho HS. Việc lựa chọn TCHT phải đáp ứng mục đích, yêu cầu, nội dung của bài học, giúp HS lĩnh hội nội dung kiến thức bài học, tạo hứng thú giúp các em tích cực tham gia xây dựng bài và khắc sâu kiến thức; lựa chọn trò chơi cũng phải phù hợp với dung lượng kiến thức bài học, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi, vừa sức với HS.

- Xác định mục tiêu của trò chơi đã chọn, cần trả lời được câu hỏi: *Chơi trò chơi này để làm gì? HS học được gì qua trò chơi này? Thông qua trò chơi, HS rèn luyện được những kỹ năng gì? Phát triển những năng lực nào?...*

- Xác định thời điểm tổ chức trò chơi: Tùy vào mục đích của trò chơi và điều kiện thực tế để lựa chọn các thời điểm thích hợp tổ chức TCHT: Tổ chức trước khi bắt đầu bài học mới hay sau bài học, hoặc sau một chương hay một phần... (nếu là ôn tập kiến thức cũ, tạo hứng thú và kích thích HS chiếm lĩnh kiến thức mới thì nên tổ chức trước bài học; nếu để khai thác kiến thức mới, giải quyết các vấn đề thực tiễn thì nên tổ chức trong giờ học bài mới; nếu để mở rộng kiến thức, vận dụng kiến thức đã học thì nên tổ chức sau khi hoàn thành một nội dung bài học hoặc một chủ đề bài học).

Bước 3. Thiết kế và tổ chức trò chơi:

- *Cấu trúc của một trò chơi.* Thông thường, cấu trúc của một TCHT trong dạy học môn Địa lí lớp 11 gồm những phần như sau: + Tên trò chơi và mục tiêu của trò chơi; + Đồ dùng, vật dụng để đáp ứng đầy đủ cho việc tổ chức TCHT; + Số người tham gia chơi (chỉ rõ số người tham gia vào trò chơi); + Nêu cách chơi, luật chơi (chỉ rõ quy tắc của hành động chơi, quy định hành động chơi được thiết kế trong thời gian chơi); + Phương pháp đánh giá và quy định thưởng - phạt.

- *Cách tổ chức trò chơi:* + Giới thiệu trò chơi (nêu tên trò chơi, hướng dẫn cách chơi bằng cách vừa mô tả vừa thực hành, nêu rõ luật chơi); + Có thể cho HS chơi thử, qua đó nhắc lại luật chơi; + Tiến hành chơi (khi HS tham gia chơi, GV quan sát, cổ vũ, động viên, khích lệ HS; tuy nhiên, GV chỉ hỗ trợ khi cần thiết còn tất cả quá trình chơi phải để HS tự trải nghiệm và rút ra những bài học cho riêng mình); + Nhận xét kết quả chơi (GV chú ý quan sát để nhận xét thái độ của HS tham gia chơi, GV có thể nêu thêm những tri thức được cung cấp qua trò chơi, những sai sót cần khắc phục và sửa chữa); + Đánh giá và thưởng - phạt rõ ràng, đúng luật, công bằng, sao cho HS chấp nhận, thoải mái, tự giác thực hiện, giúp trò chơi thêm hấp dẫn, kích thích hứng thú trong học tập (GV cần chọn những hình phạt đơn giản, vui tươi, không gây áp lực, nguy hiểm để trò chơi phát huy được hiệu quả, đảm bảo an toàn tuyệt đối).

2.2.2. Cách thức tổ chức một số trò chơi trong dạy học môn Địa lí lớp 11

Trong 3 năm (2016-2019), Trường Trung học phổ thông Nam Kỳ Khởi Nghĩa (TP. Hồ Chí Minh) đã tổ chức TCHT trong dạy học môn Địa lí 11 với nhiều trò chơi để giới thiệu bài học, khai thác kiến thức mới, vận dụng kiến thức, ôn tập củng cố kiến thức. Ở đây, chúng tôi mô tả cách thức tổ chức 1 trò chơi đại diện, đó là: trò chơi Ô chữ. Cụ thể:

1) Trò chơi Ô chữ

- *Giới thiệu trò chơi:* Trò chơi Ô chữ trong dạy học có nhiều dạng khác nhau, có thể là giải những ô chữ hàng ngang rồi tìm từ khóa trong ô chữ hàng dọc, có thể là ô chữ dưới dạng sơ đồ... Mỗi ô chữ bao gồm những gợi ý có nội dung liên quan trực tiếp đến bài học.

- *Mục đích:* Ôn lại nội dung bài học cũ; giới thiệu nội dung bài mới, hướng sự chú ý tập trung của HS vào bài mới; giúp HS rèn luyện trí nhớ, trí thông minh và phản ứng nhanh; tạo hứng thú học tập cho HS.

- *Chuẩn bị:* GV thiết kế ô chữ to bằng giấy treo lên bảng hoặc thiết kế trên máy tính để trình chiếu với các câu gợi ý có thể đọc trực tiếp hoặc trình chiếu trước HS. Trong các câu hỏi gợi ý có thể thêm các hình ảnh, âm thanh trực quan giúp trò chơi thêm sinh động, hấp dẫn hơn.

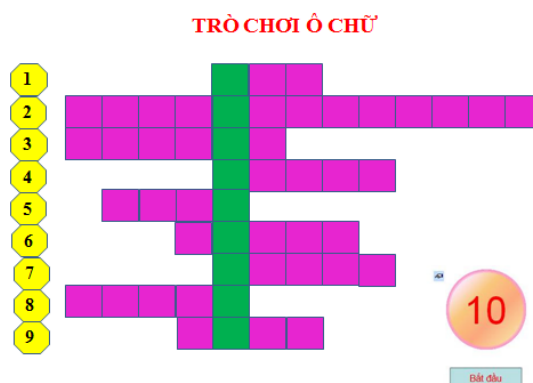
- *Cách chơi:* Trò chơi này có thể cả lớp cùng chơi hoặc chia nhóm để chơi và thi với nhau. Trường hợp cả lớp cùng chơi: GV cho HS xung phong hoặc quay số, bốc thăm ngẫu nhiên để chọn từng HS tham gia. HS chọn ô chữ ngẫu nhiên, GV đọc hoặc trình chiếu câu gợi ý, HS suy nghĩ trong vòng 10 giây để trả lời. Nếu trả lời đúng đáp án thì sẽ được điểm cộng hoặc phần quà, nếu trả lời sai thì nhường cơ hội cho bạn khác. Ai tìm ra được ô từ khóa chính xác và nhanh nhất sẽ là người chiến thắng. Trường hợp chia lớp thành các nhóm: GV bốc thăm hoặc chọn ngẫu nhiên nhóm, đại diện nhóm chọn ô chữ, GV đọc hoặc trình chiếu câu gợi ý, cả nhóm suy nghĩ trong vòng 10 giây để trả lời. Nếu trả lời đúng đáp án thì sẽ được điểm theo quy định (5, 10, 20 điểm hoặc quà), nếu trả lời sai thì nhường cơ hội cho bạn khác. Nhóm nào tìm ra được ô từ khóa chính xác và nhanh nhất sẽ là người chiến thắng.

- Ví dụ minh họa:

Bài 7: Liên minh châu Âu (EU)

Tiết 1: EU - Liên minh khu vực lớn trên thế giới

- Trò chơi: Ô chữ (xem hình 1 và 2).
- Mục đích: Giới thiệu nội dung bài mới: Liên minh châu Âu là một liên minh khu vực lớn trên thế giới.
- Vật dụng cần có: GV thiết kế ô chữ trên máy tính để trình chiếu với các câu gợi ý trình chiếu cho HS, trong các câu hỏi gợi ý có thể thêm hình ảnh, âm thanh trực quan giúp trò chơi thêm sinh động, hấp dẫn hơn.
- Số người tham gia chơi: Chia cả lớp làm hai đội A và B (số lượng tùy vào số HS của lớp chia đội).
- Nêu cách chơi (luật chơi): Ô chữ có 9 hàng ngang và 1 ô hàng dọc, mỗi đội lần lượt chọn ô chữ hàng ngang. Sau khi chọn ô chữ xong GV trình chiếu câu gợi ý và cả đội sẽ suy nghĩ trong vòng 10 giây. Đội nào trả lời đúng đáp án thì đội sẽ được ghi điểm còn nếu đội nào trả lời sai thì nhường cơ hội cho đội còn lại, đội trả đúng sẽ nhận điểm từ đội trả lời sai.

Hình 1. Tổng thể các ô chữ của trò chơi

Hình 2. Ô chữ và câu hỏi gợi ý

- Nhận xét kết quả chơi: Hai đội chơi rất hào hứng, trả lời đúng các câu hỏi và gợi ý GV đưa ra và đội B là đội trả lời chính xác từ khóa, có số điểm tổng kết cao nhất nên giành chiến thắng.
- Thưởng - Phạt: phần thưởng cho đội B là phần quà (chuẩn bị trước).

2.3. Những kết quả thực nghiệm

Qua quá trình nghiên cứu và thực nghiệm ở một số lớp 11, Trường THPT Nam Kỳ Khởi Nghĩa, TP. Hồ Chí Minh trong năm học 2018-2019, chúng tôi đã lập bảng điều tra, khảo sát về thái độ của HS đối với TCHT và quan sát trực tiếp HS chơi TCHT, kết quả thu được như sau:

Bảng 1. Kết quả đánh giá về thái độ tham gia TCHT môn Địa lí lớp 11 của các lớp năm học 2018-2019

Lớp	Số	Thái độ tham gia, hứng thú học tập (%)		
		Thờ ơ, không hứng thú	Ít tích cực	Tích cực, sôi nổi và rất hứng thú
11A2	45	4,4	26,7	68,9
11A3	43	9,3	25,6	65,1
11A4	43	4,7	27,9	67,4
11A5	42	4,8	33,3	61,9

Bảng 1 cho thấy, đa số HS (trên 60% HS các lớp) rất tích cực và hứng thú tham gia TCHT, các em chơi rất sôi nổi, hào hứng và muốn phát huy hết khả năng của mình để chiến thắng; số HS tham gia ít tích cực, ít sôi nổi chiếm

tỉ lệ ít, số này hay trông chờ, ỉ lại vào số tích cực; số HS thờ ơ, không hứng thú chiếm tỉ lệ rất ít, số này chủ yếu các em học yếu và kém nhanh nhẹn, hoạt bát.

Qua quá trình kiểm tra (tự luận và trắc nghiệm) ở các bài có tổ chức trò chơi, chấm điểm và đánh giá kết quả học tập HS, chúng tôi thu được kết quả như ở bảng 2:

Bảng 2. Kết quả học tập của các lớp 11 ở 3 bài thực nghiệm có tổ chức TCHT, năm học 2018-2019 (%)

Lớp	Sĩ số	Yếu	Trung bình	Khá	Giỏi
11A2	45	0	22,2	66,7	11,1
11A3	43	0	27,9	65,1	7,0
11A4	43	2,3	34,9	60,4	4,7
11A5	42	2,4	33,3	61,9	4,8

Bảng kết quả học tập đã phản ánh hiệu quả của TCHT, giúp HS tích cực tìm hiểu bài học để chiến thắng trong trò chơi; qua đó, các em lĩnh hội tốt các kiến thức mới, ghi nhớ sâu hơn. Có tới 60-70% HS đạt kết quả khá, giỏi, tỉ lệ HS yếu rất ít (dưới 3%). Đặc biệt, TCHT rèn cho HS nhiều năng lực như: hợp tác trong khi chơi, hợp tác trong giải quyết vấn đề, năng lực sử dụng các phương tiện học tập, không khí lớp học sôi nổi...

3. Kết luận

Trong dạy học Địa lí ở trường phổ thông nói chung và Địa lí 11 nói riêng, việc tổ chức TCHT là điều cần thiết và phù hợp với tâm lí học tập của HS. Nếu tổ chức TCHT có mục đích, nội dung cụ thể, phục vụ cho nhận thức kiến thức bộ môn, được chuẩn bị và tổ chức chu đáo sẽ tạo được không khí hào hứng, thích thú học tập, giúp khả năng lĩnh hội kiến thức, ghi nhớ bài học của HS tốt hơn. HS cũng có nhiều khả năng mở rộng và nâng cao kiến thức, rèn luyện được các kĩ năng địa lí. Nội dung kiến thức trong chương trình Địa lí 11 bao gồm phần khái quát nền KT-XH thế giới và phân địa lí khu vực, quốc gia. Đây là những nội dung kiến thức lớn và phù hợp với việc tổ chức các TCHT, GV có thể chủ động lựa chọn những trò chơi phù hợp với từng nội dung của bài học để khai thác, mở rộng, nâng cao kiến thức với các mức độ chơi khác nhau, từ dễ đến khó; cùng ôn tập và củng cố kiến thức đã học, làm giảm sự đơn điệu, khô khan của bài học, tránh được lỗi “học chay, học vẹt” của HS. Hiện nay, với việc trang bị cơ sở vật chất đầy đủ từ phía nhà trường đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức các TCHT và đem lại hiệu quả cao trong đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát triển năng lực HS.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*.
- Bernd Meier, Nguyễn Văn Cường (2014). *Li luận dạy học hiện đại (cơ sở đổi mới mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học)*. NXB Đại học Sư phạm.
- Cáp Kim Cương (2013). *Xây dựng trò chơi đóng vai để nâng cao hiệu quả học tập kiến thức di truyền học cho sinh viên khoa Sinh - Môi trường*. Báo cáo tổng kết đề tài khoa học và công nghệ, Trường Đại học Đà Nẵng, mã số C.2013.15.
- Lê Thị Thanh Sang (2018). *Tổ chức trò chơi học tập khám phá khoa học cho trẻ khiếm thính 5-6 tuổi*. Tạp chí Giáo dục, số 443, tr 11-14; 46.
- Lê Thông (tổng chủ biên, 2008). *Địa lí 11*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- Nguyễn Anh Tuyết (2000). *Trò chơi của trẻ em*. NXB Phụ nữ.
- Nguyễn Đức Vũ (2006). *Tổ chức các trò chơi trong dạy học Địa lí ở phổ thông*. Tạp chí Thế giới quanh ta, số ra ngày 17/7/2006, tr 34-40.
- Nguyễn Kim Chuyên (2012). *Xây dựng và sử dụng trò chơi dạy học nhằm tích cực hóa hoạt động học tập của sinh viên sư phạm trong dạy học môn Giáo dục học ở Trường Đại học Đồng Tháp*. Báo cáo tổng kết đề tài khoa học và công nghệ, Trường Đại học Đồng Tháp, mã số C.2012.12.
- Nguyễn Thị Hòa (2008). *Phát huy tính tích cực nhận thức cho trẻ 5-6 tuổi trong trò chơi học tập*. NXB Đại học Sư phạm.
- Trần Thị Chinh (2018). *Tổ chức các trò chơi học tập trong dạy học Địa lí ở trường trung học phổ thông*. Luận án tiến sĩ, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên.